

ARNHEMSCHE SCOURANT.

ZONDAG 3 OCTOBER.

De prijs deser Courant, die geregeld vijfmaal weels wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 75 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is van te voren vijf regels, f 1.00, en voor elken regel 20 centen, behalve 35 centen zegelrecht voor elke plaatsing.

Wat onze Kamers van den Pruisischen landdag en wij van het Pruisische volk hebben kunnen leeren.

II.

Wie waren de leden van den landdag, vroegen wij in een vroeger nommer, welke op diens besluiten den meesten invloed uitoefenden en zoo diepen eerbied voor beginselen toonden?

De stand der vorsten, graven en heeren telde 70 leden, die der ridderschap 237, die der steden 182, die van het platte land 124. Van deze waren het vooral de afgevaardigden der steden, welke grooten invloed op den landdag hebben uitgeoefend. Waren dit wellicht mannen van studie, afgetrokken denkers, welke gewoon waren met hersenschimmige theoriën te spelen, voor het praktische leven onbruikbaar? Men ga de lijst dier leden na (1) en men zal daar grootendeels kooplieden en fabrikanten, benevens burgemeesters vinden. Wij vinden er zeepzieders, houthandelaars, logementhouders, leerlooijers, verscheidene apothekers, goudsmiden, enz., onder. Die kooplieden en fabrikanten maakten bijna twee derden van het getal der stedelijke afgevaardigden uit; de overigen waren meest burgemeesters, welke men niet vergeten moet, dat het product der volkskeuze zijn.

De mannen, welke de heduidenste rol speelden, waren CAMPHAUSEN, president der kamer van koophandel te Keulen; HANSEMANN, koopman te Aken; MEVISSSEN, koopman te Dülken; VON BECKERATH, bankier. Geheel praktische mannen dus waren het, welke de vaan van den voortgang ontrent het Pruisische volk lieden tegen de landsvaderlijkheid en voor de mederegering des volks. Het waren mannen, uit het midden der burgerij, welke zulk eenen eerbied voor beginselen toonden; welke voordeelen afweren, zoo lang hunne regten niet beter afgebakend waren, zoo lang men hun niet een volkomen overzigt van de zaken des lands gegeven, en tot het vellen van een grondig oordeel in staat gesteld had. Zij werden door verscheidene leden uit de andere standen, vooral door den baron von VINCKE, lid der Westfaalsche ridderschap, ondersteund; maar overal, waar het de ontwikkeling

van politisch leven betrof, vond men hen onder de eersten, en maar zelden was de meerderheid der vergadering tegen eene wetsprekendheid, die uit het hart kwam en op nauwkeurige kennis rustte, bestand. Weinig beraadslagingen, in welke CAMPHAUSEN, HANSEMANN, MEVISSSEN, VON BECKERATH niet onder de aanvoorders waren tot het nemen van krachtige besluiten.

Men had lang gemeend, dat Pruisen ongeschikt was voor het constitutionele leven. De provinciën verschilden te veel in denkwijze en in toestand, meende men; de natie was nog niet rijp. Maar nauwelijks is de proef genomen of alle zwakheden worden ijdel bevonden. Het verlangen naar vooruitgang, naar politieke ontwikkeling heeft de behoefte naar eenheid gescherpt en het bezwaar, in den verschillenden toestand gelegen, opgeheven. Terwijl men de natie voor onrijp hield, ziet men eenklaps eene ruimte van kennis en eenen overvloed van kracht, welke niemand vermoedde.

De meeste leden onzer Tweede Kamer hebben, zoo als men het noemt, eene geleerde opvoeding ontvangen; zij hebben van het regt hunne studie gemaakt. De oude aristokratische geest onzer natie en ons slecht kiesstelsel maken, dat de leden der vertegenwoordiging in hooger kringen der maatschappij gezocht worden, dan in Pruisen met den stand der steden en den landelijken stand het geval is geweest. En, toch, welk een verschil! Bij ons ziet men noch kennis, noch kracht, en daar ziet men die tot in de dieper liggende lagen der maatschappij doorgedrongen. Die kooplieden, die apothekers, die fabrikanten, die boeren hebben dieper kennis en helderder blikken dan onze zoogenaamde regtsgeleerden. Terwijl onze Kamer-leden noch onzen toestand nauwkeurig kennen, noch de middelen tot herstel juist weten te beoordeelen, ontmoet men daar bij de burgerklasse en den boerenstand een rijkdom van kennis, welke de schoonste resultaten belooft.

Die kennis, dat besef van hetgeen onze tijd wil, is in alle klassen der maatschappij doorgedrongen. Daar bestaat werkelijk publieke geest. Nog in zijne geboorte voorspelt hij, wat hij later worden zal. Van het eene einde der Pruisische monarchie tot aan het andere, werden met angstige belangstelling de zittingen van den

landdag gevolgd: ieders oog rustte op de mannen, aan welke het gegeven was, Pruisen eene belangrijker plaats dan vroeger in Europa aan te wijzen; in Berlijn zelf, waar politiek anders meer onverschilligheid ondervindt dan zelfs in de kleinere plaatsen der provincie Pruisen of der Rijnprovincië, in Berlijn zelf dacht men om niets dan het gewigt van het oogenblik. Die geene plaats in de zaal konden vinden, bleven vol angstige verwachting daar buiten wachten. Toen de heer von VINCKE, bij eene belangrijke beraadslaging de zaak des lands met levendige warmte bepleit had, wachte hem buiten de vergadering eene hulde, welke hij zeker niet voor ridderkruisen of eeretitels zal willen ruilen. De dicht opeengepakte menigte durfde, uit vrees voor de politie, niet juichen, maar zoodra hij zich buiten het gebouw vertoonde, vloegen, als door eenen tooverslag, de hoeden der dicht opeengegakte menigte van het hoofd, en men bewees hem eene eer, welke, kort te voren, den prins van pruisen niet had mogen ten deele vallen.

Men kent de triomftogten, welke aan de meest cordate afgevaardigden overal te beurt gevallen zijn. Met de stedelijke regeringen aan het hoofd, wedijverde alles om hun de hulde van dankbaarheid te brengen. Zoo schreef, bij voorbeeld, een ooggetuige omtrent de reis van den heer HANSEMANN aan het *Journal des Débats*: »De reis van den heer HANSEMANN door de provincie, is een lange triomftogt geweest. Te Keulen gaf de gansche stad hem een feest. Langs den weg huiswaarts was geen enkel dorp, dat hem geen bewijs van eerbied gaf. Aan het station van den spoorweg, waar de stedelijke raad van Aken hem een corps opwachtte, werd van zijne aankomst lang te voren kennis gegeven door het losbranden der geweren langs den ganschen weg, welke hij volgde. Aan het stations-gebouw werd hij door het stedelijk bestuur met eene plegtige aanspraak verwelkomd; de menigte was onoverzienbaar en zij heeft hem tot aan zijn huis gevolgd, terwijl de leden van den stedelijken raad hem in hunne brijtuigen naar huis geleiden: overal waar hij langs moest, waren de huizen vol vlaggen, aan de balkons en vensters dames, die met hare zakdoeken wuif-

(1) De *Augsb. Allg. Zeitung* heeft die in haar nommer van 27 april 1847 medegedeeld.

»den en aan de algemeene vreugde deel
»namen.

»Ten twee ure begaf het stedelijk be-
»stuur zich weder naar zijne woning om
»hem af te halen ter bijwoning van een
»banquet, dat men ter zijner eere in de
»schoone zaal van de redoute had inge-
»rigt. — De tweede toast was aan den
»heer HANSEMANN gerigt, die bij deze ge-
»legenheid een burgerkroon (bestaande
»uit zilveren bladeren met gouden eikels)
»ontving, hem door de algemeene dank-
»baarheid toegekend.»

Teregt eindigde de briefschrijver met
de woorden: »Ik heb Aken verlaten, vol
»opregte bewondering over hetgeen ik
»gezien heb en vol hoop op de toekomst
»van het vertegenwoordigend stelsel in
»Pruissen, welke moeilijkheden het ook
»bij zijne eerste stappen ondervinden
»mag.» En waarlijk, waar kennis en be-
langstelling zoo diep bij het volk zijn
doorgedrongen, kan men de toekomst
niet dan met blijde hoop te gemoet
zien.

Vergelijkt met deze geestdrift de ijs-
koude onverschilligheid van het publiek
hier te lande; vergelijkt met die kennis
de onkunde der Nederlanders in hunne
eigene aangelegenheden, en men ziet, hoe
weinig wij reden hebben ons boven Pruis-
sen te verhoovaardigen, hoeveel wij daar-
van kunnen leeren. Daar heeft zich eene
verstandstandige publieke geest ontwik-
keld, welke niet meer te vernietigen is,
zich wel zal uitbreiden, maar niet la-
ten dooden. Met zulk eenen vermag men
alles. Bij ons, daarentegen, is men blij-
der, wanneer men hier en daar een
teeken van ontwakend leven ontdekt,
al zou zijne geringheid het in Pruisen
ongemerkt doen voorbijgaan. Daarom
zal dit land, hoewel dertig jaren later
dan wij in de rij der constitutionele sta-
ten getreden, ons spoedig voorbijgestreefd
zijn. Reeds in de eerste zitting van den
landdag, zag men eene kennis, eene
vastberadenheid, welke hier nog nimmer
gezien werd.

Het voorbeeld van Pruisen zal voor
ons, hopen wij, niet verloren zijn. Zoo
lang publieke geest ons vreemd blijft,
zal alles zich tot eene verandering van
personen bepalen. Tot die publieke geest
worden, echter, twee zaken gevorderd, wel-
ke men tot hiertoe hier vruchteloos zocht;
kennis van onzen toestand en van onze
behoefte en belangstelling in de alge-
meene zaak; vooral de laatste; want deze
zal tot de eerste leiden. Nog altijd zijn
onze inrigtingen, zelfs aan de aanzienlijke
en geleterde klassen onzer maatschappij
even onbekend alsof het vreemden wa-
ren; hierin moet verandering komen;
want alleen dan, wanneer de politieke
ontwikkeling zoo algemeen is als wij die
in dit jaar in Duitschland zagen, alleen
dan kan een volk met vertrouwen de
toekomst te gemoet gaan; zijne welvaart
loopt dan even weinig gevaar als zijne
onafhankelijkheid.

Buitenlandsche berigten.

INDIE.

Aan de *Augsburger Allgemeine Zeitung* wordt
uit Alexandria van den 13den september geschreven,
dat volgens tijdingen uit Madras van den 6den eene
nieuwe oorlog tegen China zoo goed als onvermijdelijk
scheen. Reeds werden vele troepen, stoombooten en
munitie derwaarts afgezonden. De Chinezen hadden
te Kanton geweigerd aan *Sir John Davis* een stuk
grond af te staan om er magazijnen te bouwen. De
handel was te Kanton, ten gevolge der bestaande
spanning geheel onbeduidend.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 28 sept. Geheel in strijd met onze
vroegere berigten, beweert de *N. Corr.*, op grond
van berigten uit Weenen van 23 dezer, dat de on-
derhandelingen met het hof van Rome ten opzichte
van de bezetting van Ferrara, waarschijnlijk niet
dat gunstig gevolg zullen hebben, hetgeen men er
van meende te mogen verwachten. Het schijnt dat het
berigt van de gebeurtenissen in Lucca, Toscane en
zelfs in Napels en vooral van de stemming in Lom-
bardye, de gunstige denkwijz omtrent dit punt enig-
zins hebben gewijzigd, zoodat de zaken welligt op
den ouden voet zullen blijven. Voorloopig zou be-
sloten zijn een waakzaam oog te houden op de kleine
sovereine staten, en zich voorshands tegen alle ver-
anderingen in dezelve langs den diplomatieken weg
te verzetten. Alleen in den hoogsten nood zou men
aan eene meer dadelijke interventie denken, vooral
uit aanmerking van den tegenwoordigen staat der
financiën.

Frankfort, 29 sept. Eenige fabrickanten uit Dus-
seldorp hebben zich onlangs bij Z. M. den koning
van Pruisen aangemeld, met een verzoekschrift,
waarin huone dankbaarheid werd betuigd voor de
van regeringswege genomene maatregelen, tot ver-
meerdering van den arbeid in de fabrieken, en te-
vens eene wijziging van het tarief, in het belang
der inlandsche nijverheid, werd verzocht. Hoewel
Z. M. geen bepaald antwoord op dit verzoek heeft
gegeven, verzekert men echter, dat de minister van
Bodenschwing aan deze fabrickanten heeft verklaard,
dat de regering niet gezind was, om dit voorstel in
overweging te nemen.

PRUISSEN.

Keulen, 29 sept. De bisschop van Gadara en wij-
bisschop van Keulen, *Anton Gottfried Claessen*, is
in den afgelopen nacht, alhier aan eene beroerte
overleden. Hij was 11 februari 1788 te Gangelt,
distrikt Aken, geboren.

ENGELAND.

Londen, 29 sept. Een ministeriël blad zegt over
den toestand van Spanje, dat alle buitenlandsche in-
vloed al daar moest ophouden te werken, en de
bondgenooten van dat land zich daartoe moesten be-
palen, dat zij er niet tusschenbeide traden. Slechts
dan zou het lot van Spanje verbeteren, als de Span-
jaarden de overtuiging bekwamen, dat zij door en
voor zich zelve werkten.

— De *Globe* deelt mede, dat de echtscheiding uit-
gesproken is tusschen den oudsten zoon van een her-
tog (waarschijnlijk de markies van *Douro*, zoon van
den hertog van *Wellington*) en diens echtgenoot,
wier vader ingelijkt tot den hoogsten Engelschen
adel behoort.

— Op den 21sten is te Clarksweil, te dezer stede,
eene nieuwe pensylvanische gevangenis, 1000 cellen
bevattende, geopend. Het gevangenis te
strekken voor inhechten genomen, en beschut-
digden van het graafschap *Middlesex*.

— De berigten uit Laboa en Borneo luiden gun-
stig wegens de kolenmijnen, die aldaar ontgonnen
worden. Men verwacht den heer *Brooke* in Eng-
land. Hij brengt het traktaat over, dat hij met den
sultan van Borneo gesloten heeft.

FRANKRIJK.

Parijs, 29 sept. Z. M. de koning heeft gisteren,
vergezeld door hoogstedeszelfs zonen, den prins van
Joinville, den hertog van *Montpensier* en door een
slijken staf, op het plein van het Carroussel, de
verschillende corpsen in oogenzich genomen,
welke, thans in bezetting liggende in Parijs, Vin-
cennes en Versailles, eerlang zullen worden ver-
plaatst en door andere troepen vervangen.

Bij deze wapenschenning heeft eene gebeurtenis

plaats gehad, welke nog al eenig opzien schijn
hebben gebaard. Op het oogenblik, namelijk
Z. M. de decoratie van het legioen van eer, als
gewoonte, aan onderscheidene aanwezige officie-
en manschappen zou uitreiken, en de dagorde,
hunne namen inhield, was voorgelezen, is de kol-
van een der regimenten kavallerie naar den kon-
toegereden en heeft hij met luider stem de de-
dier orde gevraagd voor den luitenant-kolonel en
majoor van zijn onderhebbend regiment, met
verklaring, dat men, bij het doen der voord-
aan Z. M., die officieren had vergeten. De kol-
heeft dadelijk geantwoord, dat hij aan het ver-
van den kolonel voldeed en de voorgedragene of-
cieren de ridderorde verleende. Beiden zijn daar-
voorgekomen en hebben uit handen van den kon-
het kruis ontvangen. De minister van oorlog is
echter niet ten onrechte gemeend, dat het gedrag
den kolonel strydig was met de regelen eener w-
schelijke krjgslucht en dat het voorbeeld, door de-
gegeven, op de overige manschappen, in verba-
met de goede orde in dienstzaken, ongunstig
kunnen werken. Hij heeft hem onmiddellijk
arrest van veertien dagen opgelegd. De kolonel
heeft dit zeer kalm en gelaten aangehoord en de
minister toegevoegd, dat hij wist, die straf te be-
ben verdiend.

— Het lijk van *Lodewijk Bonaparte*, gewest-
koning van Holland en dat van zijn zoon, zijn ple-
statig in de kerk van St. Lou-Taverny bijgezet. Een
aantal personen, waaronder van hoogen rang, heb-
ben deze plegtigheid bijgewoond, en onder de aan-
wezigen is ook opgemerkt de eenige nog in leven
zijnde der gebroeders *Bonaparte*, *Jerôme*, gewest-
koning van Westphalen, welke thans tijdelijk ver-
heeft verkregen, om hier te lande te verblijven.
Op de lijkst bemerkte men de sinnenbeelden der
koninklijke waardigheid.

— Volgens een brief van Alexandria, van 15 de-
zer, zou de onderkoning van Egypte besloten hebben
om de Turksche staatkunde ten opzichte van Grie-
kenland te volgen. Hij heeft last gegeven, dat de
geheele vloet zou gereed gemaakt worden, om op
het eerste bevel zee te kunnen kiezen; zij zal voor
zes maanden van leeftocht voorzien worden. Ook moe-
ten drie duizend man zich gereed houden, om in-
gescheept te kunnen worden, zoodra eene krachtva-
dige hulp noodig zal zijn.

SPANJE.

Madrid, 24 sept. Gisteren is de heer *Bulwer*
weder binnen de muren dezer stad. Men zegt, dat
zijne terugkomst het gevolg is van de ontvangst van
belangrijke depêches van lord *Palmerston*, met in-
structiën, over de laatste insigten des Engelsche ka-
binets. Men zegt namelijk, dat lord *Palmerston*
het plan opgevat heeft, om het huwelijk der koningin
Isabella te doen vernietigen, en waarbij de wet der
troonsopvolging geregeld wordt, te doen veranderen,
en dat zelfs door de cortes, terwijl hij een nieuw
huwelijk tusschen de koningin en de graaf *de Mo-*
tenalin op het oog heeft. De jongst door den heer
Bulwer ontvangene instructiën moeten, naar men
zegt, naar dien geest opgesteld zijn.

BELGIE.

Brussel, 30 sept. Dingsdag jl. toevallig is
ons dezer stad een vruchteloos schietspel op. Tus-
schen vier en acht ure des avonds vertrokken 11,500
reizigers, waaronder 6300 militairen. Op alle wegen
zettelen zich tegelijkertijd ontzaglijke spoorreinen
in beweging. De roode signaalvaren der locomoti-
van, welke zich in alle rigtingen doorstrakten, le-
verden een bijna vreeselijk gezicht op voor hen, die
niet gewend zijn per spoorweg te reizen. Bovenal
merkwaardig was echter de onverstoorde orde, waar-
in het vertrek dier groote treinen plaats had.

— De heer *Fuis Delcourt* is alhier teruggekeerd. Na
tot eene zeer aanzienlijke hoogte gestegen te zijn,
is deze luchtreiziger in den omtrek van Marienburg
nedergedaald.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 7 oct. Met veelwozen verneemt
men, dat Z. K. H. prins *Alexander*, die zich tegen-
woordig op hoogstedeszelfs buitenverblijf, op den Be-
zuidshoudschen-weg alhier, bevindt, voortdurend
ongesteld is. Zijne ziekte moet, naar men verzekert,
in de laatste dagen meer achter- dan vooruitgegaan
zijn. Het gevolg daarvan is, dat er van de voorge-

domene reis naar Madera niet meer wordt gesproken. De hoogleeraar *Everard* legt menigmaal bezoeken bij den prins af. Gisteren heeft de koning bij herhaling zijnen zoon bezocht. Men wil weten, dat er gisteren een courier naar de koningin, in Zwitserland, zou zijn afgezonden om H. M. bekend te maken met den ongunstigen toestand van den prins.

Leiden, 30 sept. De sterfte in het militair gevangenhuis buiten de Rhijnsburgerpoort alhier blijft bij voortdurend boven mate groot. Gewoonlijk bedroegen de sterfgevallen, op 600 à 700 gevangenen, jaarlijks tusschen de 20 en 30, en nu reeds binnen de 9 maanden, over de 200. Droevig is dit te vernemen, maar nog treuriger te weten, dat er nog gedurig militairen naar deze besmette gevangenis worden aangevoerd, die zoo goed als hunnen dood te-gemoet gaan, waarvoor het dan ook gehouden wordt. Zouden zij die dit weten moesten, om het te kunnen voorkomen, dit werkelijk weten, en het wetende geene middelen moeten aanwenden om hieraan een einde te maken?

Haarlem, 1 oct. Omtrent het wedervaren van de tusschen Harlingen en Londen vliegende stoomboot *Lord John Russell* wordt nog medegedeeld, dat die boot in een zeer gevaarlijken toestand is geweest, daar de machine-kamer half vol water heeft gestaan, hetwelk heeft veroorzaakt, dat men niet meer konde stoken, en niet dan met de grootste moeite het Nieuwe-Diep heeft bereikt. Eene menigte vee was in dat vaartuig geladen. Hetzelve was, naar men berigt, niet verzekerd, zoo dat eenige Vriesche handtaren vrij belangrijke schade hebben geleden.

Te Makkum is een der verongelukte vette koppen aangedreven, welke onmiddellijk door eenige minvermogene is opgevischt en geslagt.

De stoomboot *Magnet*, ten aanzien van welken bodem het gerucht was verbreid, dat zij zoude zijn vergaan, is woensdag jl. in goede orde van Harlingen vertrokken. De veruustring berigten zijn ten eene male ongegrond.

De uitvoer van slagvee, uit de Vriesche zeehavens naar Engeland, is steeds zeer belangrijk te noemen. Met de nieuwe stoomboot, genaamd *de Friesche Leeuw*, zijn onder anderen op 25 september van Harlingen naar Londen verzonden 1280 schapen, 150 stuks rundvee en eene aanzienlijke hoeveelheid Vriesche boter.

— In de laatst verloopene week hebben, volgens opgave der *Sneeker Courant* te Gorredijk ongeregelde plaatsen gehad, bij gelegenheid dat een vreemdeling eene belangrijke hoeveelheid aardappelen kocht en dezelve wilde vervoeren, waartegen het volk zich heeft verzet. Het vervoer is echter geschied, doch niet dan met bijstand der militaire magt; zijnde door het gewestelijk bestuur, op aanvraag van dat der gemeente, een detachement van 21 dragonders naar Gorredijk gezonden, om mede te werken tot handhaving der orde. Daar bedort de rust niet weder te verstoord, zijn die militairen weder nit Gorredijk naar hun garnizoen teruggekeerd.

Groningen, 30 sept. Eene herhaling op kleine schaal van het feest te Arnhem, heeft voor eenige dagen aan onze noord-oostelijke grenzen plaats gehad. De zangscholingen van Buide, Weener en andere plaatsen in Oost-Friesland zijn, namelijk te Bellingwolde gekomen, om daar met de zangers uit ons gewest vereenigd, onderscheidene zangstukken uit te voeren. Deze zangscholingen heeft tot aller genoegen plaats gehad, en daer ons eene herhaling daarvan op grooter schaal wenschen, zoo ter bevordering van de zangkunst, als ter verbredering der aanverwante stammen.

— Met den aardappelenoogst schijnt het in deze streken vrij algemeen tegen te vallen, ten gevolge waarvan eenige niet ongegronde zorg voor den aanstaanden winter bestaat.

Zwolle, 1 oct. De landverhuizing van Nederlanders, die of genoeg bemiddeld zijn om zich in vreemde gewesten een nieuw grondbesit te kunnen verwerven, of, bij onvermogen, van onbesproken gedrag en door bekwaamheid in eenig bedrijf hun loon waardig zijn, naar Noord-Amerika, komt al meer en meer op geregelden voet. *Dr. van Raalle*, die zich met zeer vele volgelingen, zoo als wij vroeger gemeld hebben in den staat Michigan zuid-oostelijk van het meer, gevestigd heeft, is in het begiu van dit jaar te New-York geweest, om in persoon de zaak van het vervoer der landverhuizers naar Michigan te regelen;

en hen tegen alle bedrog te vrijwaren. Hij vond er veel deelneming en heeft eene aanmerkelijke som gecollecteerd ter ondersteuning zijner plannen. Hoe zich te dier zake eene vereeniging heeft gevormd, waarvan de heer *Hodenpeil* het agentschap waarneemt is bekend; agent dezer vereeniging te Boston is *van der Wal* uit Arnhem. De vereeniging heeft met eene vervoer-maatschappij een contract aangegaan, volgens hetwelk de persoon met 100 pond bagage voor 8½ dollar naar Michigan moet worden overgebracht; voor het meerdere gewigt wordt 1½ dollar van de 100 pond betaald. Onvermogenen worden door de vereeniging kosteloos overgevoerd, of aan hen, die zulks verkozen, wordt werk bezorgd in de omstreken van New-York. De Oerijsselschen zijn meest allen naar Michigan vertrokken, enkelen hebben werk of zijn in dienst getreden te New-York en omstreken.

Dr. Zonne, die met zijn gezelschap op het schip *Noord-Holland* den 25sten juli te New-York is aangekomen, vestigt zich in West-Consin, aan de andere zijde van het meer Michigan.

Dr. Scholte is lang te New-York gebleven en eerst in het laatst van juni van daar vertrokken; intusschen was het meerendeel zijner volgelingen aan het werk te St. Louis, welke gunstige beschikking hij van den minister van oorlog verkregen had. In het algemeen blijven de Nederlandsche landverhuizers ondervinden, hetgeen wij reeds vroeger hebben aangemerkt, dat de regeringen der Noord-Amerikaansche Staten de nieuwe burgers, die zij uit Nederland ontvangen, weten te schatten, beter helaas! dan de slaperige regering die ze laat gaan. — *Dr. Scholte* heeft eene landstreek aangekocht in Iowa, meest ontgonnen land, waarop een dertig landhoeven staan. Deze streek ligt weer westelijk van de vestiging van *Dr. Zonne*, zodat zich deze drie kolonies van Nederlanders onder eene breedte van het oosten naar het westen uitstrekken.

Wat wordt er op die drie plekken een schat van kapitaal en arbeid besteed, welke Nederland toekwamen. Geen nood, zeggen de behouders, wij hebben menschen genoeg. Dat hebben we, en de tijd is op handen dat wij er door vermeerderde aanvraag om bedeeling, en door aanbiedingen van intekeningslijsten tot mildadige oogmerken van allerlei aard, weder gevoelig zaa zullen herinnerd worden, maar menigeen, wiens naam wij gewoon waren op de intekeningslijsten te vinden, of die zijn deel der hoofdelijke omslagen droeg, zullen wij thans missen; spoedig staat het te vreezen, dat wij van dezen er niet meer gehoev hebben, en toch sulken zijn het hoofdzakelijk, die naar Amerika gaan.

Arnhem, 2 oct. Zijne Exc. de minister van staat, baron *Schimmelpenninck van der Oije*, heeft gisteren zijne betrekking van gouverneur der provincie Gelderland aanvaard. Men verneemt dat Zijne Exc. maandag aanstaande audientie zal verleenen, en wijders voorloopig ieder week, te beginnen met de eerstvolgende, des dingsdag, Woensdags, donderdags en vrijdags van twee tot drie uren.

Arnhem, 2 oct. Men verneemt, dat de aanklagte door den heer *A. F. Bouricius*, in de maand juli jl. bij den heer procureur-generaal van het provinciaal gerechtshof in Gelderland ingediend, tegen den heer *Jhr. Nedermeyer van Rosenthal* en andere heeren, ter zake van den verkoop van Bonverzathe, zoo wel door den procureur-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden, als door den officier bij de regtbank alhier, als zonder grond, is ter zijde gelegd; maar dat genoemde heeren van hunne zijde eene klage wegens laster tegen den heer *A. F. Bouricius* hebben ingeleverd. Men herinnert zich, dat de heer *A. F. Bouricius* ook in het jaar 1827 wegens laster is vervolgd, en bij vonnis der regtbank alhier, dd. 20 november 1827, in appel bevestigd, bij arrest van de regtbank te Amsterdam, dd. 22 Januarij 1828, is veroordeeld tot eene boete van f 75, eene schadevergoeding van f 100 en ontzegging der burgerregten, vermeld in artikel 42 van het Strafwetboek.

Intusschen zal de door den heer *Rosenthal* en zijne vrienden ingeleverde klage wellicht ten gevolge hebben, dat er tegen hen selve vooraf een onderzoek, op grond der denunciatie, (hoe belagchelijk die zijn moge,) van *A. F. Bouricius* plaats vinde; immers bepaalt het Wetboek van Strafrecht, dat eene actie wegens laster geschorst blijft, wanneer eene wettige denunciatie wegens het ten laaste gelegde feit geschied is, tot dat het onderzoek over die denunciatie is afgelopen.

Hoe groot overigens de liefhebberij van den heer *Bouricius* voor aanklagten en denunciatien is, moge daaruit blijken, dat hij, naar wij vernemen, ook der *Arnhemse Courant* de eer heeft aangedaan van eene *plainte* wegens laster, of de hemel weet welke gruwelijke misdaad, door ons tegen zijnen achtbaren persoon gepleegd, bij den heer officier der regtbank te Arnhem in te dienen. Ook die aanklagt is natuurlijk, als geheel zonder grond, ter zijde gelegd.

Hoe groot overigens de liefhebberij van den heer *Bouricius* voor aanklagten en denunciatien is, moge daaruit blijken, dat hij, naar wij vernemen, ook der *Arnhemse Courant* de eer heeft aangedaan van eene *plainte* wegens laster, of de hemel weet welke gruwelijke misdaad, door ons tegen zijnen achtbaren persoon gepleegd, bij den heer officier der regtbank te Arnhem in te dienen. Ook die aanklagt is natuurlijk, als geheel zonder grond, ter zijde gelegd.

Jongste nieuwstijdingen.

Arnhem, 2 October.
De stoomboot *Caledonia*, den 16den september van Boston vertrokken is den 29sten september des morgens te Liverpool aangekomen, en heeft zeer belangrijke berigten over het oorlogstooneel medegebragt. Aan Mexico is een nieuwe slag, men mag zeggen, de genadeslag toegebragt.

Het Amerikaansche leger, vond in zijnen marsch naar de hoofdstad, op omstreeks vijf uren afstand voor de stad, de generaals *Santa-Anna* en *Valencia* geposteed met 20,000 man, om de hoofdstad te dekken.

De positie van het Mexicaansche leger was buitengemeen sterk; maar dit heeft generaal *Scott* niet weerhouden hen aan te tasten, niettegenstaande hij naanwelijks 10,000 man, uitgeput van vermoeijenis, bij de hand had.

De aanval geschiedde met de meeste kracht, en orde. Generaal *Worth*, welke de voorhoede van het Amerikaansche leger aanvoerde, bestormde de voorste batterijen van den vijand, in weerwil van een hevige kanon- en geweervuur. De volgende liniën werden achtereenvolgend bemagigd door de korpsen van de generaals *Riley*, *Sheild* en *Cadwallader*, welke de brigades onder generaal *Scott* aanvoerden. De aanval werd den volgenden dag (20 augustus) voortgezet, en eindigde met eene volalagene overwinning.

De Mexicanen hebben op vele punten zich met beleid en moed verdedigd, maar verschillende korpsen van nieuwelings in de hoofdstad Mexico bijeengepraapte soldaten, namen bij eerste charge de vlugt. Het verlies van het Mexicaansche leger is vreeslijk groot. Het wordt alleen aan dooden en gekwetsten op 6000 à 7000 man begroot. Dertien hunner generaals zijn buiten gevecht gesteld, onder welke men noemt de generaals *Blanco*, *Mendesa*, *Carcia* en *Selas*, die minister van oorlog geweest is.

Santa-Anna heeft het einde van den strijd niet afgewacht om de vlugt te nemen. Zijn ambtgenoot *Valencia* is met slechts twee compagniën naar *Tallama* teruggetrokken.

Het verlies van het Amerikaansche leger wordt op 5 à 600 man geschat; onder de geenevelden bevinden zich evenwel 17 officieren en 66 onder de gekwetsten.

Na den aftogt van het Mexikaansche leger is generaal *Scott* onmiddellijk tegen de hoofdstad opgerukt, waar de tijding van de nederlaag en de troepen vlagtelingen angst en schrik verspreidden. Evenwel is door tusschenkomst van den Engelsen gezant eene wapenstilstand voor 48 uren gesloten, gedurende welken tijd beide legers hunne ingenomene stellingen niet zonden overschrijden, en geene werken van aanval of verdediging zonden mogen oprigten. Te gelijker tijd zijn 5 Mexikaansche commissarissen, aan wier hoofd *Herrera*, de bekende mededinger van *Santa-Anna*, belast geworden om met de Amerikaansche commissarissen over den vrede te onderhandelen. Bij het afsenden der laatste berigten hadden reeds drie conferenciën plaats gehad, zonder evenwel tot een resultaat te leiden. Daar, echter, de grootste verslagenheid en moedeloosheid in Mexico heerscht, meende men, dat de eischen der Amerikanen zonden worden bewilligd.

— Uit Italië komen de meest verwarde berigten aan, welke wij slechts met behoedzaamheid kunnen mededeelen. Zooveel schijnt zeker dat de grootertog van *Toscane*, na de concessie van de oprigting eener bargerwacht te hebben gedaan, thans de vruchten dier concessie wil ontfutselen, door dezelve met allerlei beperkingen en behoedmiddelen te omringen. De publieke opinie laat zich dazertegen met hevigheid uit, en hij zal verplicht zijn alle con-

censien toe te staan, welke de paus heeft verleend. In het Romeinsche dagblad *Popolo* wordt vermeld, dat de Oostenrijksche gezant aan den paus den vrijen doortogt door den kerkelijken staat heeft verzocht voor 50,000 man Oostenrijksche troepen, ten einde ter hulpe te snellen van den koning van Napels die meer en meer in het naauw wordt gebragt. De bevolking van Rome was van voornemen een groote demonstratie bij het quirinaal te doen, ten einde aan den Paus te kennen te geven, dat het Romeinsche volk, tot geen prijs, zoodanigen doortogt gedogen zou. Maar onderrigt van de stellige weigering des pausen, hebben de bewoners zich gerust gesteld.

— Men schrijft uit Napels, dat de toestand van zaken daar meer en meer dreigend wordt. De koning bewaart eene vreeselijk gestrengte houding. De executien gaan met eene verschrikkelijke voortvarendheid in Sicilië en Calabrië hun gang; het is eene ware slagting.

Ingezonden stukken.

Hoe het Journal de la Haye in den vreemde geëerd wordt.

Het is toch, inderdaad, schandelijk van dien *Observateur*, om dat arme *Journal de la Haye*, dat geschreven wordt, met »la passion du repentir, et cette passion efface bien des fautes,» en dat ons dierbaar vaderlandje maar f25,000 'sjaars kost, zoo aan de kaak te stellen. Het is schande, zeggen wij, van een' landgenoot (1), om den anderen landgenoot zóó uit te maken.

De *Observateur* wil niet eens erkennen, dat het *Journal* regt heeft van mede te spreken.

Ziehier het artikel van den *Observateur*:

»Dat de liberale partij in België aan het bestuur gekomen is, heeft eene bijna algeheele goedkeuring in de vreemde landen verworven. In Frankrijk hebben alle bladen, welke gezag hebben, behalve een of twee, leenpligtig aan de oude ultramontaansche politiek, den val van het ministerie DE THEUX toegejuicht. Het *Journal des Débats* heeft zich ten dezen opzichte, tot groote ergernis van de *Emancipation*, eensgezind met den *Constitutionnel* en de *Siècle*, getoond. De liberale partij heeft eene niet miuder algemeene sympathie in de Duitse en Engelsche bladen ontmoet. De Italiaansche pers, het laatst in de wereld der publiciteit gekomen, heeft, te midden van de ernstige bezigheden, die haar de gebeurtenissen van het schiereiland veroorzaken, den tijd gevonden, zich met België te bemoeijen, en heeft zich met even veel oordeel als onpartijdigheid, betrekkelijk de wijzigingen die de politiek van ons land ondervonden heeft, uitgedrukt.

»Die liberale partij en de mannen, die hare vertegenwoordigers aan het bestuur zijn, hebben zich niet geveild, de schimpschoten (*boutades*) van het *Journal du Bruxelles* en van de *Emancipation* geheel en al bij den vreemde zonder echo te zien blijven. Ook zijn zij noch verwonderd, noch bewogen geweest, toen *l'Univers* van Parijs hem gemeld heeft, dat de koterie, die het Fransche gouvernement er toe brengen wilde, om het stelsel van *Saint-Acheul* weder te herstellen, de slechtste opinie van het nieuwe Belgische kabinet had. Zij hebben insgelijks ook, zonder veel blikken of bloezen, gehoord, dat de heer JOHN O'CONNELL, die de onverdraagzaamheid zijns vaders geërfd en niet het zelfde regt heeft, om ze te doen vergeven, in het publiek verklaard heeft, dat de ongetrouwen België regeerden. De Belgische liberalen hebben het zeer verklaarbaar gevonden, dat het *Journal de la Haye* niet verrukt geweest is, dat hunne zaken eene goede wending namen. Het *Journal de la Haye* was een der warmste voorstanders van den heer DE THEUX. Men heeft, in der tijd, de teederheid van het Hollandsche blad, voor het overleden kabinet, durven belasteren. De kwade tongen hebben niet gevreesd te vermelden, dat deze sympathie nog op iets anders, dan op de verwantschap der zielen rustte, en niet alleen platonisch was; zij hebben het gezocht te bewijzen, onder anderen, door eene zekere correspondentie, die men niet vergeten heeft. Wat ons aangaat, we hebben nooit gelcof geslagen aan die vermetele en onbeschaamde gezegden. Wel deden we goed met deze terughouding; want het *Journal de*

(1) Men weet, dat het *Journal de la Haye* door een' Belg geschreven wordt.

la Haye gaat voort met het kabinet van den heer DE THEUX, na zijn' dood, met denzelfden ijver, alsof het altijd in leven was, te verdedigen. Nu dan, sullen de meest vatbare zielen voor de kwaadaardige inblazingen bekenen, dat eene teederheid, die aldus het voorwerp van hare vereering overleeft, niet anders dan opregt en belangeloos kan zijn.

»Het is in een van zijne laatste nummers, dat het *Journal de la Haye* deze na den dood komende getuigenis van sympathie aan het ministerie, dat de verkiezingen van den 12den jui omvergeworpen hebben, geeft. Dit ministerie, zegt het Hollandsche blad, vereenigde oprechte overtuiging met uitstekende talenten; het vertegenwoordigde de ideeën van orde en gematigdheid. Wat het nieuwere kabinet aangaat, het moet het zich voor gezegd houden, dat het niet bij het *Journal de la Haye* in een goed blaadje staat. Dit kabinet is onder het juk der klubs: en het *Journal de la Haye* kent maar al te goed de geschiedenis der Fransche omwenteling, om geen afschuw van de klubs te hebben, die, zoo als men weet, een hoop lieden van de slechtste soort zijn, en die eene afschuwelijke taal spreken.

»Wij wenschen, dat het artikel van het *Journal de la Haye* den kommer van den heer DE THEUX, aan wien het *Journal de Bruxelles* het in zijne afzondering is gaan mededeelen, moge verzachten. De liberale partij zal zich, denken wij, gemakkelijk troosten, dat ze niet bij het *Journal de la Haye* in een goed blaadje staat. Zij kent de achting, die dit blad, in het land waar het gedrukt wordt, geniet; eene achting, die zoo nadrukkelijk (*énergiquement*) door den heer VAN DAM VAN ISSRLE en door andere geachte leden van de Staten-Generaal, bij eene, nog niet lang geleden, gelegenheid getoond is. Het *Journal de la Haye* vertegenwoordigt geene enkele partij in Holland. Het dient tot orgaan voor hatelijkheden (*rancunes*) en vooroordeelen, die hun tijd gehad hebben. De wezenlijke organen van de opinie in de Nederlanden, het *Handelsblad*, de *Arnhemsche Courant*, enz., hebben aan de liberale partij in België dezelfde blijken van sympathie en welwillendheid, als deze van de verlichte en onafhankelijke pers in andere landen ontvangen heeft, gegeven.

Ziedaar nu de achting die het *Journal de la Haye*, dat geen der ministers wil erkennen, en dat somtijds voor de bagatel van f25,000 een stuk, dat men in den vreemde wil bekend hebben, opneemt, in andere landen geniet.

Zullen de ministers dit blad, dat in Nederland veracht en bij den vreemde als niets geteld wordt, nog langer tot hunne oogmerken gebruiken?

Waarom mijnheer BOX, en mijnheer GAGNEUX, niet liever een eerlijk ambacht bij de hand genomen?

Zoo de beide heeren dit deden, waren ze nog tot iets nut, terwijl ze nu. . . . .

25 september 1847.

E. O.

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, J. S. LACHAPPELLE, geliefde Echtgenoot van

ARNHEM,
den 2den October
1847.

DE VAN ROOIJ.

ZUTPHEN, den 1sten October 1847. — Heden beviel van een' Zoon W. H. RAMAER — GOCKINGA.

+++ De GOEDEREN, onder Oud-Zevenaar
++ en Duiven, op den 30sten September inge-
+ zet, staan als volgt:

1ste Perceel, BOUWLAND in het Lentemorgen,
1 Bander, 55 Roeden en 20 Ellen. . . . . f870.

2de Perceel IDEM gelegen als voren, 2 Banders,
30 Roeden en 40 Ellen . . . . . f1350.

3de Perceel de ONVERDEELDE HELFT van eene
WEIDE in het Roveen, de Luismaat, groot
6 Banders, 7 Roeden en 70 Ellen . . . . . f1300.

De toeslag is bepaald op Donderdag den 14den
October 1847, des voormiddags ten elf ure, in het
Logement de Zon, te Zevenaar, terwijl inlichtingen
gevraagd en hoogen kunnen gesteld worden ten Kan-
toore van W. H. TAAIJ, Notaris te Arnhem,
als belast met de veiling.

H. BOEKHORST, Boom- en
Bloemkweeker te Arnhem, thans nog
voorzien zijnde van een zeer schoon
assortiment BOLGEWASSEN, goed
geschikt voor den open grond, welke
bij de 100 stuks kan leveren ad f3,
van de soorten, namelijk 25 Hyacinthen,
25 Chonquilles, 25 Duc van
tol en 25 Crokers.

Beste HYACINTHEN voor putten, die uitmuntende
bloemen geven, 10 ad 15 Cents per stuk.

Schoone diverse TULPEN, voor den open grond,
ad 3, 4 en 5 Cents per stuk.

Door de volheid van ENGELSCH PLANTSOEN,
vroeger verkocht voor f25 per 100 stuks, thans
schon gegroeid verkrijgbaar voor f15.

Is ook voorzien van eene ruime verzameling der
schoonste VRUCHTBOOMEN, in alle manieren ge-
fatsoneerd, alsmede van uitmuntende bloeiende
TULPENBOOMEN, tegen verminderde prijzen.

Bijzonder mooie zware KASTANJE-KINA'S-BOOM-
MEN, zeer geschikt tot het aanleggen van Lanen.
Verder bij hem verkrijgbaar extra KAS- en LES-
SENAAR-PERSIKEN- en ABRIKOZEN-BOOMEN.

Voorts alle soorten van BOOM-, BLOEM- en
HEESTERGEWASSEN, te veel om alhier specifiek
te noemen; allen tegen verminderde prijzen.

Verkoopt ook beste RIET en MOSKOVISCHE
MATTEN en alle soorten van BLOEMPOTTEN, te-
gen fabrieksprijs.

Heeren liefhebbers, genegen, om het aanleggen
van Buitenplaatsen of Tuinen in eens aan te Besten,
den, met bijlevering van het benodigde Plant-
soen, — biedt zich de bovengenoemde daartoe aan.

WINKEL EN GROSSIERDERIJ

IN

KOFFIJ, THEE en KRUIDENIERS-
WAREN,

Rijnstraat, te Arnhem.

De Ondergeteekende heeft de eer het geachte Pu-
blik te berigten, dat deszelfs alhier opgerigte
WINKEL IN KOFFIJ, THEE, KRUIDENIERS
WAREN, SIGAREN, TABAK, enz., geopend is.
Zich beleefdijk in de gunst van het Publiek
aanbevelende, belooft hij eene circiele behandeling
tot bilijk gestelde prijzen.

Arnhem, den 11den Augustus 1847.

W. JESSE, R. z.

VERKOOPING VAN BOEKEN, ENZ.

W. J. KRUIJT, Boekhandelaar te Arnhem,
zal, op Maandag den 4den October 1847 en vol-
gende dagen, des namiddags ten 5 ure, publiek
doen verkoopen:

Eene aanzienlijke verzameling BOEKEN, waar-
onder belangrijke werken voorkomen. De PLAAT-
WERKEN, LANDKAARTEN en diverse artikelen,
worden verkocht op Dingsdag den 5den October,
des avonds ten 7 ure precies.

+++ J. A. BOUWMAN, Papier en Kunst-
++ handelaar, St Jansstraat, heeft wederom
+ uit de beste Fabrieken ontvangen:

SPEELKAARTEN,

alsmede Fransch en Engelsch geglaceerd POST-
SCHRIJF-, TEEKEN-, VEGETAL- en OVERLAND-
MAIL (zeer fijn) PAPIER, ENVELOPPEN, LAK,
40 Cents per pond, STALEN PENNEN, beste zwarte
INKT, 40 Cents per Fiesch. Voorts alle KANTOOR-
SCHILDER- en TEEKENBEHOEFTEEN, tot de minst
mogelijke prijzen.

GOEDKOOPE UITGAVE.

Van vele zijden aangezocht en door den steeds toenemen-
den bijval op deze onderneming genoopt om de intekening
op den zesden druk van BORGERS LEERREDENEN nog
eenigen tijd open te houden, berigt de ondergeteekende,
dat die gelegenheid nog tot aan den vijftienden October bij
hem en alle Boekhandelaren in het Rijk zal openstaan. De
twee deelen, inhoudende al de LEERREDENEN door BOR-
GER in het licht gegeven, zullen, bij intekening, in het
geheel niet meer dan f2.50 kosten, en buiten intekening
f3.60.

Die van de groot-octavo vijfde uitgaaf, gedrukt met een
grootte duidelijke letter en versierd met het welgelijheid in
koper gegraveerd afbeeldsel van BORGER nog een Exem-
plaar mogt verlangen, ontvang het, gedurende den termijn
van intekening, tegen den prijs van f5.50, in plaats van
f7.20.

Leeuwarden.

G. T. N. SURINGAR.

* * Bij P. H. VAN DEN HEUVELL, te Leiden, ziet
het licht, de tweede druk van:

OVER PLAATSELIJKE BEGROOTING,
door J. R. THORBECKE. . . . . f1.90.

Markt prijzen.

Arnhem, 3 October 1847.

Oude Weit van f0.00 tot f00.00; Nieuwe Weit van f11.00
tot f13.25; Nieuwe Rogge van f7.50 tot f8.00; Boekweit
van f7.70 tot f8.40; Garst van f5.70 tot f6.25; Frie-
sche Haver van f0.00 tot f00.00; Voerhaver van f3.50
tot f4.00; Witte Boonen van f0.00 tot f00.00; Paard-
Boonen van f0.00 tot f00.00; Graauwe Erwtten van f12.00
tot f00.00; Groene Erwtten van f00.00 tot f00.00; Gele
Erwtten van f00.00 tot f00.00; Koolzaad van f00.00 tot
f00.00; Avelzaad van f00.00 tot f00.00; Klaverzaad
van f00.00 tot f00.00; Aardappelen van f2.00 tot f2.25;
Boter van f0.80 tot f0.90 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 2 Oct. 1 El 6 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev. 10 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.